

ek

HA
EGGER
PETROL
NTÓZÓ

ge még mikor a
meghívta arra
öt.
epadatu, hogy a
tság több tagja
otta lemondását.
sz új tagokat.

lonelnél

REST, szeptem-
Erdélybe uta-
lesz a volt pénz

CFR kül-
dukciója

REST, szeptem-
sága elrendelte
megszünteti a
tarifák érvé-
Csehszlovákia-
Magyarországal

tósága egyéb-
törvény alkál-
következő ren-
alkalmazottak
amával kötele-
ane más foglal

ák Albisor
erének
át

REST, szeptem-
egyelmi bizott-
sor jegyző ügyé
r kéri, hogy ta-
litásait. A bi-
lyassák a vád-
ri Ilje jegyző-
ádó, házasság-
bekérését. A
tárgyalást ez-
k el.

detmény

th, anyahitköz-
mi iskolája pá-
nitó (tanítónői)
sitett és elis-
perfektül beszé-
képesített tan-
zerejt családi
gényeiket is fel-
szíveskedjenek
ők címére be-
hál elfogalható.

GER ALADÁR
széki elnök.

és Lapkiadó Rt.
aron L. Pop 10.
77.

rat

Taxa postala
plátite in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA POSTA

DI Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 8.

Szerda, 1934. okt. 3.

565. EV. XVII. EVF.
TISRI 24. 219. SZAM.

Tatarescu elnökletével, Titulescu nélkül új liberális kormány alakul

Titulescu lemondása robbantotta ki a kormányválságot. A külügyminiszter azért mondott le, mert Tatarescu nélküle fogott külpolitikai akciókba és Lengyelország befolyáshoz jutott a román külpolitikában

A Viitorul cáfolja a rezsimváltásról szóló híreket

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A liberális kormány bukása nem pusztán belpolitikai szenzáció, hanem méginkább az európai diplomáciai élet nagy eseményének számít. Mint a tudósításokból kiderül, Tatarescu kormányát Titulescu buktatta meg, illetőleg azok a körülmények, amelyek a külügyminiszter lemondására birták. A kormányválság igazi okait hiába is kutatnók, a román kormányválságok pszichológiájához tartozik, hogy a kormányok váratlanul buknak és váratlanul születnek, hogy a válságokat felidéző körülmények csak hónapok, esetleg csak évek után kerülnek nyilvánosságra. Kétségtelen, hogy a Tatarescu-kormány bukása a politikai élet nagy eseménye. Kormánykörök magabizó nyilatkozatai és az a kétségtelenül fennálló körülmény, hogy Tatarescu, biztos kézzel és nagy lendülettel vezette az ország ügyeit, valószínűvé tette, hogy a liberális kormány tartósabb ideig marad uralmon, mint az a kilenc hónap, amelyet eddig már kormányon eltöltött.

sok folytak le. Tatarescu Szászrégenből Bukarestbe utazott, ahol megbeszéléseket tartott a kormány tagjaival, majd hétfőn délután négy órakor újabb tárgyalás folyt le a miniszterelnök lakásán, ami azonban már a kormánybukás utáni teendőket beszélte meg.

A lemondás és az új megbízatás

Ezen a megbeszélésen ugyanis Tatarescu közölte minisztertársával, hogy a parlament megnyitása előtt részletes beszámolót terjesztett az uralkodó elé a kormány által végzett munkáról és felkérte öfelségét, hogy a helyzet tanulmányozása után közölje elhatározását a kormánnyal szemben tanúsítandó jövődöbeli magatartásáról. Ezért a király kezébe tette le a kormány lemondását. A király a lemondást elfogadta, de azonnal újra kormányalakítással bizta meg a miniszterelnököt. Ezután jelent meg a hétfői hivatalos közlemény, mely a kedd reggeli lapokban már részletes kommentárokkal jelent meg. Az esti órákban a belügyminiszter sürgönyileg felszólította a prefektusokat,

nyugtassák meg a közvéleményt, hogy a kormányválság rövid időn belül elsimul.

Titulescu lemondó sürgönye a királyhoz

Igy született meg az a feltevés, hogy nincs szó lemondásról, hanem csak a kormány újraszervezéséről. Ezzel szemben az újabb jelentések már egészen más szinten tüntetik fel az eseményeket. Vasárnap reggel hét órakor az uralkodó sürgönyt kapott Titulescutól, melyben értesíti a királyt, hogy úgy a kormányban viselt tisztségéről, mint összes hivatalos megbízatásáról lemond. A párizsi sajtó, mely a hírt már hétfőn reggel közölte, rámutat arra, hogy Titulescu nem betegsége miatt mond le, mint ahogyan azt sürgönyében állítja, lemondása mögött egészen más okok húzódnak meg. Ezt a hírt a külügyminiszterhez közelálló Sud Est távirati iroda közölte a párizsi sajtóval. Az a tény pedig, hogy a sürgöny a hétfő reggeli párizsi lapokban már megjelenhetett, arra mutat rá, hogy Titulescu 48 órával ezelőtt már nem volt külügyminiszter.

A háromféle verzió

A meglepetés természetesen a legkülönbözőbb véleményeket váltotta ki az újra teljes aktivitással működő bukaresti politikai közvéleményben. Alig ocsudott fel az ország közvéleménye a kormányválság szenzációjából, máris három konkrét feltevés keringett a közutadatban a kormányválságot előidéző okokról. Ime a három különböző „tétel”, mely a kormány váratlan bukásáról felszínre került:

1. A kormány lemondása csak formai és ezzel Tatarescu csak azt akarta elérni, hogy szabadkezet kapjon a hosszú idő óta kísértő kormány-átstrukturálás megvalósítására.
2. Nemcsak kormánybukás, de kormányváltás is következik. Ez a verzió ellenzéki álmokat váltana valóra és természetesen ellenzéki körökből is származik. Eszerint a kormányt pénzügyi nehézségek késztették arra, hogy lemondását benyújtsa, de arról is beszéltek, hogy saját pártjában dúló ellentétei miatt kényszerült Tatarescu az elhatározó lépésre.
3. A legvalószínűbb és a külföldi sajtó iródk jelentéseinek tükréből is ez a feltevés olvasható ki: Titulescut eddig még részleteiben sem ismert körülmények befolyásolták arra, hogy a külügyminiszteri tarczáról lemondjon. Miután Titulescu személye egyben a román külpolitikát is jelenti, a külügyminiszter lemondása olyan jelentőségű tény, amelynek feltétlenül maga után kell vonnia az összkormány lemondását.

A válság izgalmas története

Am lássuk a feltevések hitelességét az események tükrében. Már vasárnap reggeli számunkban hírt adtunk arról, hogy Tatarescunak a szászrégeni vadászaton való megjelenése politikai körökben nyugtalanságot kelt. Hiába cáfolta meg Lepadatu ezeket a nyugtalanító híreket, a szászrégeni kastélyban a király és a miniszterelnök között sorsdöntő tanácskozá-

Titulescu lemondása aggasztja a francia diplomáciát

Titulescu lemondása diplomáciai körökben kelt nagy feltűnést és elsősorban Párizsban kiserik nagy aggodalommal a „külügyi kormányválság” lebonyolódását. A párizsi sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy Titulescu magatartása vont a magaután a román kormány lemondását. A L'Oeuvre a romániai politikai eseményekhez fűzött kommentárjában megállapítja, hogy milyen nagy befolyást gyakorolnak külföldi politikai körök Bukarestre. A Titulescu által felhozott betegség csak ürügy a lemondásra. Tatarescu miniszterelnök nem számolt Titulescu nagy befolyásával és versengett vele külpolitikai tárgyalások levezetésében, amikor Párizsba, majd Belgrádba utazott anélkül, hogy a külügyminisztertről értesítette volna. Titulescu elégedetlenkedett afölött, hogy Tatarescu külpolitikai lépéseivel keresztetzi számításait és ilyen körülmények között nem lehet önálló vezetője Románia külpolitikájának.

Titulescu nehezítésének másik oka, hogy Lengyelország egyre nagyobb befolyást gyakorol Romániára.

Lengyelország bukaresti meghatalmazott minisztere nemrégiben beszédet tartott, amelyben Titulescu külpolitikai működését kritika alá vette. Ekkor Titulescu azt kívánta kormányától, hasson oda, hogy a lengyel követet mással cseréljék fel. Titulescunak ez a követelése nem teljesült és ezért vonja le a konkuzenciákat a külügyminiszter.

Pertinax, az Echo de Paris világhírű külpolitikusa, részletes cikkben foglalkozik Románia politikai helyzetével és megállapítja, hogy Titulescu lemondása abból a féltékenységből fakad, mely már régóta fennáll Titulescu és Tatarescu között.

„Titulescu lemondása — írja Pertinax — nagy vesztesége a romániai diplomáciának és megakadályozza a békemunkát, amelynek a román külügyminiszter egész életét áldozta”.

A kibontakozási tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, október 2. A főváros a kormányválság izgalmainak hatása alatt áll. Az összes pártklubok és politikai kávéházak a legkülönbözőbb tárgyalások színhelyei, melyeknek során még mindig nem alakult ki a legközelebbi jövő új liberális kormánya. Hétfőn este a jugszláv és cseh képviselők tiszteletére adott banketten a miniszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy az új kormány listája már készen van, az ipari és kereskedelmi miniszter kivételével, akiknek kinevezése meglepetést fog keltetni. Majdnem az összes eddigi miniszterek meg fogják tartani tarczájukat. Az új kormány homogén, liberális kormány lesz.

Kedden délelőtt a fővárosba érkezett Dimu Bratianu, a liberális párt elnöke és tanácskozásokat folytatott Tatarescuvval. Liberális körökben azt állítják, hogy Tatarescu és a pártelnök között legteljesebb az egyetértés, a miniszterelnök az új kormány összetételét tárgyalta meg Bratianuvval. A kormány csak néhány ponton szenved változást. Vasárnap, hogy Pop Valér miniszteri tarczát lószinü, hogy Pop Valér miniszteri tarczát kap. A fővárosba hívták Cancicov Mirceát

is. Tatarescu az éjszaka folyamán hiveinek bizakodással nyilatkozott és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy Titulescu meg fogja másítani szándékát és belép a kormányba. Az a vélemény, hogy az uralkodó még abban az esetben is megbizza Tatarescut az új kormány megalakításával, ha Titulescu nem hajlandó belépni a kormányba. Tatarescut az éjjel és a délelőtt folyamán a lemondott kormány összes tagjai meglátogatták. Abban az esetben, ha Titulescu válsza kéne, fennállhat az a lehetőség is, hogy Dinu Bratianu elfogadja a külügyi tarczát és esetleg véglegesen is megmaradna a külügyek élén. Az Epoca szerint, Franasovicet nevezik ki belügyminiszternek s Inculetz más miniszterium élére kerülne. A lap értesülése szerint az új kormányból kimaradna Victor Antonescu, akit párizsi követté neveznének ki, dr. Lepadatu és Nistor.

Liberális körökben biztosra veszik, hogy az új kormány tagjai a következők lesznek: Inculetz, Franasovic, dr. Angheliescu, dr. Costinescu, Iamandi, Pop Valér. A kormány- (Folytatása a 8-ik oldalon.)

VILAG TÜKRE

Visztra és Wollstra: a német ruhapótlanyagok

A német divatintézet nemrégiben sajtófogadónapot rendezett. Újságírók itt megtudták, hogy ezentul propagandát kell csinálni az uszály és ránc nélküli ruha érdekében. A német asszonyoknak nem szabad többé pazarolniuk az anyagot. A divatlapoknak rá kell mutatniuk arra, hogy az uszály és ránc nélküli ruhák karcusvá teszik a nőt s ezért már Párizsban is rátérnek az egyenes vonalak divatjára.

Azután a férfitdivatról is beszéltek. A divatintézet elnöke hosszú előadást tartott arról, hogy milyen célszerűtlen a mai férfiruha. A jobb német ur legalább négy font ruhát és fehérműt cipelt a testén. Egy télikabát átlag ezer gram. Ez így nem mehet tovább! Az uri télikabát a jövőben nem nyomhat többet nyolcszáz grammal. A vastag ruha csunya, nem felel meg az angol férfitdivatnak s ezenfelül egészségtelen is.

A divatintézet szónokai lassan-lassan eljutottak propaganda hadjáratuk főpontjához. Az egyszerű divatot nem lehet az eddig szokásos külföldi áruval megcsinálni. Ehhez hamisítatlan német áru szükséges. „Szakembereink kitalálták a Visztrát és a Wollstrát. Ezeket gyáraink most fogják piacra dobni. Hogy az anyagokat bevezessük, új divatirányt kell kreálnunk. Szeptembertől kezdve a német divatintézet külön kiállításokat rendez Németország összes városaiban. Propagálni fogjuk az új anyagból készült ruhákat” mondták a szónokok.

Igy is történt. A berliniek, akik eddig Göbbels és Göring vicekkel szórakoztak, új „Meismacher” témát találtak ki: a Visztrát és a Wollstrát. Kiülőleg halálos komolyan veszik a dolgot. Az áruházak és anyagraktárak segédei azt mondják az anyagot bizalmatlanul mustráló bevőknek, hogy Wollstra és a Visztra a legjobb angol áruval egyenértékű. Az ár? Kicsit magas, de állítólag mesés minőségű.

Wollstra és Visztra a gyapju és a gyapot kémiai eljárás alapján nyert pótszere. Az eljárás maga hasonlít a műselyem gyártásnál használatos procedurához. Az ilyen anyagok természetesen a legfontosabb nyersanyag: a fa. A Visztrát fából nyerik, a Wollstrához még rongymaradékokat is kevernek. A faanyagok jó minőségűnek kell lennie. A műselymet nagyjából szintén fából kapják, de ehhez csak bizonyos fajtájú svéd és kanadai fafajták jók. A német fa erre a célra alkalmatlan. Ennek kivételesen semmi köze Hitlerhez, ez a klímával függ össze. A német műselyemnek most is szabad külföldről hozzatni a nyersanyagot, mert ennek gyártásához viszonylag kevés fára van szükség. De a Visztrához és Wollstrához sokkal nagyobb mennyiségű külföldi kéné, ezért az iparra ráparancsoltak, hogy Visztrát és Wollstrát főleg hazai fából kell gyártani. Hogy ennek mi az eredménye? Kimondottan silány anyag!

A Wollstra és Visztra kész anyaga nagyon mutatós. Ugy ragyog, hogy a természetes anyagoktól alig lehet megkülönböztetni őket. De néhány hét múlva vége a fénynek, az anyag jelentéktelenné válik és gyűrődni kezd. Amíg az anyag száraz marad, addig a vevő könnyen kibékülhet ezzel. Tragikus csak akkor lesz a dolog, ha a Visztra ruha, vagy a Wollstra kabát megázik. A szálak megkeményednek, rohadni kezdenek és gyorsan tönkremennek. Új ipar gyermekbetegségei ezek? Az biztos, hogy a műselyem eleinte kemény volt, gyűrődött és nem lehetett mosni. Több mint egy évtizedig tartott, amíg

Pogány szekták országa lett Németország

A tüzimádók fantasztikus szertartásai. A döntő küzdelem előtt. Az északi ember Hiszekegye: A faj és a vér

Berlin, október 2. Szabadgondolkodóknak nevezik ma Németországban a különböző új nemkeresztény vagy keresztény-ellenes áramlatok követőit, melyek egymásközött éles harcban állnak, de egyetértenek abban, hogy csak a kereszténységtől való teljes elszakadás vezethet az igazi fajjal német államhoz, melyet szerintük a jövőendő német nemzet fog megteremteni.

„A keresztény szuggesztio egy évezrednél hosszabb ideje fertőzi a germán embert, érthető tehát, hogy az elszakadás a régi képzetektől, bármilyen hamisnak és elavultnak bizonyulnak is, nem megy márról holnapra. Az „Entrümpelungsaktion”, az ócskaságok eltakarítása azonban folyamatban van. Az óregek talán itt nem lesznek képesek arra, hogy megváljanak régi képzeleiktől a fiatalok azonban határozottan sutba dobják mindazt, amit hamisnak ítélnék.”

Ezt írja az új pogány mozgalmak egyik lapja a „Der Brunnen” scheidingi, azaz szeptemberi számában.

A germánhitűek már nem használják a hónapok latin neveit, helyettük régi germán elnevezéseket ástak ki.

Pogány szekták serege

Ez az idézet igen jellemző, mivel mind ezek a mozgalmak az ifjúság megnyerését tekintik főcéljuknak és saját beszámolóik szerint nagy eredményeket is érnek el az ifjúság táborában.

Különös tüzimádó szertartásaiknál gyakran asszisztálnak a Hitler-Jugend egyes csoportjai. Lehetetlen azonban megállapítani, hogy a némethitű szektáknak mennyi követője van. Tény az, hogy gyüleseik igen látogattak, lapjaik tele vannak házassági és születési hírekkel, amelyekben fiatal párok közlik, hogy egybekeltek a német hit szerint vagy egy kis Ingeborgnak, Gunternak Herwignek, Berthildnek, Sigrunnak születéséről értesítenek.

A „Deutsche Glaubensbewegung”-on kívül, amelyről már gyakran esett szó a világsajtóban, mindenféle nagy agitációt fejtenek ki dr. Krause német hitűjei, akiknek vezére pár hónap előtt még Müller birodalmi püspök bizalmasai közé tartozott, de amikor egy protestáns nagygyűlésen nyilvánosan megtagadta az Ó- és Új Testamentumot, távoznia kellett előkelő állásából. Dr. Krause a nemzeti szocialista német keresztények berlini csoportjának egykori vezére nem csatlakozott a Deutsche Glaubensbewegunghoz, hanem önálló német hitmozgalmat teremtett.

Nagyobb szerepet játszanak még a Nordischeidnische Freiheitsbewegung követői. Különböző pogány szekták egyesültek ebben a mozgalomban is és az északi fajtudatot vallják vezéreszméjüknek. Nem csak Németországban akarnak téríteni, hanem mindenütt az északi népek között hívőkre számitanak. Lobogójukat a pogány „Hagalrovas” jelvénye díszíti kékmézben. Számukra a németiség csak alárendelt fogalom a jövőendő, vagy északi „nordisch faj és hitközségével szemben.”

„A mi hitünk — írják egyik programatikuss cikkükben — az északeurópai ember vérlényéből ered és a fajjal különbséget, mint az ember és ember között fennálló leglényesebb különbséget érték. A mi hitünk az egyetlen, amely a fajjal világnézetet a végső következtetésig, vagyis a vallásig megvalósítja. A fajjal életnek érvényesülnie kell az új pogány, fajtudatos vallásban is.”

Hiszekegyüknek pedig következő a szövege:

„Hiszünk, hogy az istenség állandóan megnyilvánul a fajta, a vér és a föld örök törvényeiben.”

„Hiszünk és valljuk, hogy életünk értelme a bennünk rejlő északi fajtájú isteni erők érvényesítése.”

„Hiszünk az északi ember hallhatatlanságában, mely fájában öröklődik és hiszünk az északi lélek örökkévalóságában,

mely az isteni erő kifejezése a földön és a mindenségben.”

Az északi pogány szabadságmozgalom szemmel láthatólag a német intelligencia köréből szedi híveit. Lapjának, a „Nordische Zeitung”-nak cikkirói kivétel nélkül mind akadémikusok.

Ludendorff hívei

Ludendorff tábornok köré csoportosulnak a „német istenhitűek”. Nekik is van néhány lapjuk, az egyik például, melyen hatalmas betűkkel Ludendorff neve áll, nem épp egyszerű címet választott: „A német erő szent forrásánál”. A vastag, szép kiállítású folyóirat minden egyes cikke szenvedélyes támadásokat intéz a kereszténység ellen. Megállapítja, hogy a kereszténység nem más, mint a zsidóság propaganda eszköze és többek között egy könyvről közöl ismertetést, mely arra a megállapításra jut, hogy az Új Testamentum mesterséges agybaft idéz elő és ennek az agybaftnak a kihatásai a rendszeresen ismétlődő embermészárlások.

Egy másik hasonló lap, a Deutsche Re-

Willy Forst

kinek tavalyi SCHUBERT-filmjében mindenki annyira gyönyörködött, új bombafilmet rendezett:

A bécsi bál

a szezon legszebb alkotása, főszerepben a bécsi REINHARDT-színház elsőrangú művésznője:

Paula Wessely

bemutatja nemsokára természetesen a

Select Mozgó

volucion a Vatikán és a szovjet szoros kapcsolatairól vezérelkedezik. Itt megtudjuk, hogy a csekében számos jezsuita működik és a GPU vezetői: Meschinszky és Jodaga ugyancsak a jezsuiták rendjéből származnak.

Azonban nemcsak a katolicizmust tá-

madják — féktelen szenvedéllyel harcolnak a protestáns vallások ellen is.

A szabad lelkek az északi mozgalmakban gyülekeznek.

Közöttük és a keresztény egyházak között kitörőben van a döntő küzdelem.

— Ez a harc elkerülhetetlen. Magáról Lutherről is eltérő felfogások uralkodnak az új pogányok között. Egyik oldalon megállapítják, hogy Luther sem volt mentes a kereszténység terrorképzetétől, a másikon viszont azt hirdetik, hogy Luther tulajdonképpen germán szabadsághős volt, akit a zsidó (?) Melancthon meggyilkoltatott, hogy tanait meghamisíthassa....

Ilyen kis ellentététől eltekintve lényegbeli különbség alig van a sokasodó új-pogány mozgalmak között. A pogány és hős német lélek nem akar többé zsidó Istenről tudni: Nem térdepelünk többé zord templomcsarnokokban, nem imádjuk többé a Sinaí zsidó Istenét, nem könyörgünk Jahvkegyeiért, a fia előtt nem hajtjuk meg térdünket — így hirdeti a Brunnen egyik verse. Más világot teremtettek maguknak. Milyet? Ime a válasz a „Nordische Zeitung”-ban:

„Konopath országos vezér szavai nyitották meg a gyönyörű este második részét, tüzugrások és tüzigék következtek. Fiatalok és öregek ugrottak át együttesen és külön-külön a tűzőn. Közben erőteljes igéket hallattak, mint esküt és vallomást mozgalmunk mellett.

elutasított. Ez ellen a vádlottak semmiségi panasszal éltek.

Pastia Constantin ügyész Barzilay István esetében a Mărăscu-Marinescu-féle törvény alkalmazását kéri. A tanuk vallomásából igazoltnak látja, hogy Szigeten ugyyszólván semmi nem történt és a vádlott vészhírt kerekített a történelemből. A cikk, már azért is, mert a valóságnak meg nem felelő adatokat tartalmazott, árthat az ország hírnevének, de olyan szellemben is volt tartva, mely a Mărăscu-Mironescu féle törvény szakaszaiba ütközik. Bünrészesnek tekinti az ügyész a hir továbbításában Weisz Ignácot is.

Barzilay István az utolsó szó jogán néhány mondatban ismertette azt az atmoszférát, mely akkor Borsza felgyújtása után Máramaros zsidóságára nehezedett. A szigeti templom égése nem is következhetett másból, mint az akkor Máramaros megyében hónapokon keresztül irányított antiszemita propagandából. Az akkori antiszemita kilengésekből a pereknek hosszu sora következett, amelyeknek során a felső papi hatóságok a Borsán működött egyik lelkész felekezete elleni izgatás miatt fel is függesztette. Az ügyész izgatást lát abban, hogy a cikk antiszemitáknak tulajdonítja a templomégést. A zsidó templomokat soha sem szokták mások felgyújtani, mindég csak az antiszemiták. Ami a tűz nagyságát illeti, az a tény, hogy a templom padjai petróleummal voltak leöntve, igazolja, hogy ott valóban tűz volt, mert különös kémiai tudás sem kell annak megállapítására, hogy a petróleum nagy lánggal ég. Végül arra hivatkozva, hogy az Új Kelet cikke Schön Dezső adatai alapján a való igazságot tartalmazta, felmentését kérte.

A törvényszék egy órai tanácskozás után hozott ítéletet, amely Barzilay István a Mărăscu törvény alapján 3000 lej pénzbüntetésre ítélte, Weisz Ignácot és Jámbor Ferencet a törvényszék felmentette a vád alól. A vád az ítéletben megnyugodott, az elítelt hírlapíró fellebbezéssel élt.

Pályázati hirdetés

A albauliai aut. orth. anyahitközség román anyanyelvű elemi iskolája pályázatot hirdet egy tanító (tanítónő) állásra. Államilag képesített és elismert, a román nyelvet perfektil beszélő és hittanításra is képesített tanerők okmányokkal felszerelt, családi állapotukat és fizetési igényeiket is feltüntető pályázataikat szíveskedjenek alulírott iskolaszéki elnök címére beküldeni. Az állás azonnal elfoglalható.

Dr. Springer Aladár
iskolaszéki elnök.

Antiszemita zavargások Lengyelországban

Lembergben üzleteket romboltak, Lodzban késeltek a huligánok

Lemberg, október 2. Az elmúlt vasárnap súlyos antiszemita kilengések voltak Lembergben. A szukkot ünnepre való tekintettel a hatóságok megengedték, hogy a zsidó élelmiszerüzletek vasárnap délután nyitva tartsanak. Antiszemiták ezt az alkalmat rombolásokra használták fel és számos zsidó élelmiszerüzlet dultak szét. Előbb antiszemita röpcédulákat osztogattak, majd behatoltak az üzletekbe és inzultáltak a kereskedőket és a vevőket. Az üzletek berendezéseit és az árukat több helyen felgyújtották. Több zsidó kereskedő súlyos sérüléseket szenvedett. Egyes üzletekben, hol gyújtó anyaggal öntötték le az árukat és az üzleti berendezést, a

benmaradt kereskedőkre és vevőkre zárták az üzlet ablakait és ajtóit, a lángok az emberek ruháira csaptak át és csak segélykiáltásokra előszaladt szomszédok háritották el a végzetessé válható katasztrófát. A szomszédok behatoltak az üzletekbe és eloltatták a tüzet. Daichfeld és Friedmann nevű kereskedőket súlyos égési sebekkel szállították a kórházba.

Varsó, október 2. A „Nasz preglad-című lap jelentése szerint, Lodzban is antiszemita zavargások voltak, melyeknek során több zsidó járókelőt kézzurásokkal sebeztek meg az antiszemita huligánok. A sebesülteket kórházba szállították.

A szigeti zsinagóga-tűzről irt cikk miatt elítélte a törvényszék az Új Kelet munkatársát

Háromezer lej pénzbírságra ítéltek a Marzescu-törvény alapján Barzilay Istvánt

Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Új Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciójának dr. Andrei—dr. Dunca tanácsa előtt érdekes sajtóper tárgyalása zajlott le. Ismeretes, hogy 1931 augusztusában lángbaborult a máramarosszigeti vizsnitzi nagytemplom. A templom padjait petróleummal öntötték le ismeretlen kezek és a tüztőlóság gyors beavatkozása akadályozta meg, hogy a történelmi ereklye számba menő zsinagóga nem lett a lángok martalékává. A zsinagóga égéséről elsőnek az Új Kelet adott hírt a lap másnapi számában.

A cikk megjelenése után a hatóságok rémhírterjesztés és alarmirozás vádjával eljárást indítottak az Új Kelet ellen. A négy éve folyó per során Schön Dezső máramarosszigeti tudósítót amnesztiában részesítette a törvényszék, mert azt a körülményt, hogy a cikk anyagát telefonon továbbította, rágalmazásnak minősítette.

A Mărăscu-Mironescu-féle törvény rendelkezései alapján indult eljárás Barzilay István hírlapíró, Weisz Ignác és Jámbor Ferenc felelősszerkesztő ellen. A kérdéses éjszakán, lapzárta után már csak Weisz Ignác tartózkodott az Új Kelet helyiségében, aki telefonon felvette a hir-

anyagot. Barzilay István a Weisz Ignác feljegyzései alapján írta meg a cikket.

A vádlottak egybehangzóan tették azt a vallomást, hogy a hirananyagot Schön Dezső információi alapján vették fel és írták meg. Fekete Irén, a szigeti telefonközpont akkori tisztviselője tett ezután tanuvallomást. Fekete Irén szerint Schön Dezső a telefonjelentésben azt közölte, hogy a templom berendezése kigyulladt és a tüzet felfedező hatóságok konstatálták, hogy a templom padjai és a tóraszekrény le volt öntve petróleummal. Kijelentette azonban, hogy az Új Kelet tudósítója nem mondta, hogy a templomot antiszemiták gyújtották fel és hogy a templom lángokban égett volna.

Érdekes tanuvallomást tett az ügyben egy máramarosmegyei Dunca nevű tisztviselő. A templom égésének éjszakáján — mondotta a tanu — a budapesti rádió bemondta, hogy Romániában folytatódtnak a pogromok és a szigeti nagytemplomot felgyújtották.

A vád és vádlottak vitája után a törvényszék mind a két tanut megeskette. Ezután a vádlottak részéről Jámbor Ferenc kérte Schön Dezső és Iuga Gavril akkori prefektus beidézését a bizonyítási eljárás kiegészítésére, amit a törvényszék

SPORT

Jakab Elza harmadik az I. osztályu női egyesben

Befejezés előtt a teniszbajnokság

Bucuresti-Bukarest, október 2. Az országos teniszbajnokság versenyei befejezéshez közelednek. A női egyesben immár döntőig jutott a küzdelem, amelyben a harmadik helyet Jakab Elza (Haggibbor) hódította el, ami tekintve a népes és erős mezőnyt, elismerésreméltó teljesítmény. Eredmények:

Férfi egyes I. oszt.: Botez TCR—Burger SzSE 6:2, 6:2. Cantacuzino TCR—Wartenberg TC 1:6, 6:4, 6:1. Schmidt TCR—Gasten 6:2, 7:5. Gitta Gloria CFR—Steiner NAC 6:4, 10:12, 9:7. Gábor U—Caralulis Doherty 9:7, 6:3. Hamburger CFR—Farkas AKE 7:5, 6:2. Hamburger—Gábor 6:1, 3:6, 6:0.

Női egyes I. oszt.: Elődöntők: Somogyi AKE—Werheim Buk. 6:1, 6:3. Zizovits NAC—Jakab H. 6:2, 6:3.

Vegyes páros II. oszt.: Radó, Hosszu Zoe—Solomon, Moisl 5:7, 6:1, 6:2.

Férfi páros II. oszt.: Benedek, Simon—Placinteanu, Vassu 9:7, 9:7. Radó, Burger—Catargi, Sturdza 6:2, 6:3.

Női egyes II. oszt.: egyik elődöntőjében Kiss M. MSE verte Barabásy GySE.

Nemzeti bajnokság A)

A Romania újabb meglepetést szerzett: 2:0-ra verte a Crisanat

Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A lelkesedésben felülmúlhatatlan Romania fiatalokból álló együttese vasárnap újabb két értékes ponttal gyarapította az egyesület ideai aktívumát. A háromezer néző előtt megtartott mérkőzés felidejében a Romania állandó fölényben volt, a lövészatárhány azonban ezúttal is érződött. Bár két góllal nyerték a mérkőzést, a csatársor azonban csak a mezőnyben bizonyult fölényesnek, a kapu előtt tapogatóznak és csak Püllök két primitív kapus hibájából szereztek a gólokat. A Romania lövészatár-krízise nem látszik megoldottnak Costeaval, aki bár fejlődő játékosnak bizonyult. A második félidőben a Crisana kerül fölénybe, a Romania masszív védelme azonban könnyen hátrította el az amugy sem egységes támadásokat. A Romania győzelme reális. Legjobbjai Muntean, Farkas és Felecan I. voltak. A Crisanából Barátky fejlett technikája messze kimagaslott, bár alig hagyták élni. A mérkőzést vezető Tica Hiescuról már megmondtuk véleményünket. Ezúttal is korrekt, pártatlan vezetőnek bizonyult. Így játszott a két csapat:

Romania: Chendrean—Docu—Felecan—Muntean—Criza—Muresan—Farkas—Felecan II.—Capusan.

Crisana: Püllök—Szabó—Máthé—Pintye—Nagy—Szöke—Csonka—Bonotiu—Barátky Lakatos—Czakó.

Kinizsi—MAC 3:2 (0:1). Temesvár, október 2. Az első félidő fölény után a NAC kiengedte kezéből a mérkőzést, melyet a Kinizsi (szerencsével bár) nyert meg Glasz és Zelenák II. (2) góljaival. A NAC góljait Bodola és Kovács lötték. Bíró Burdan Arad.

Unirea Tricolor—AMTE 4:2 (1:1). Arad, október 2. Az első félidő egyenlő ellenfelek heves, de fair küzdelmét hozta, a másodikban az Unirea kondíció fölénye dominál és nyeri a meccset. A gólokat Bogdan (3) és Florea, illetve Szinder (2) lötték. A mérkőzést Sepi Silviu Temesvár vezette.

Nemzeti bajnokság B)

A Phönix biztosan és fölényesen győzött a durva kolozsvári CFR ellen

Phönix—CFR 3:0 (1:0)
Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A Phönix vasárnapi kolozsvári játéka a legteljesebb mértékben igazolta a róla elterjedt jó híreket. Technikás, stílusos futballt játszik a Phönix, amely mindvégig lekötö a nézőket. A csapat minden része: közvetlen védelem, halvesor, csatársor kifogástalan, sőt egyénileg egészen kivételes képességű játékosokkal rendelkezik a nagybányai csapat, amelynek helye a Nemzeti Bajnokság első csoportjában volna. Szemben a

Phönix képrázatos, szórakoztató játékaival a CFR durva, emberemenő játékot folytatott, amelynek két nagybányai játékos súlyos sérülése lett a következménye. A mérkőzést vezető Kovács nagyváradi bíró—akinek egy kitünő játékvezetőt ismertünk meg—, mert egy kolozsvári játékost sorozatos durvaságokért kiállítani akart, a CFR játékosai, valamint a pályára berohanó CFR-vezetők tetemesen inzultáltak, annyira terrorizálva, hogy kiállító itélkezését vissza kellett vonja. A botrány a szövetség elé került, amely minden bizonnyal súlyos büntetéssel sújtja a sportszerűtlen vasutascsapatot, amely elvesztette a kolozsvári közönség szimpátiáját. A mérkőzés góljait egyébként Paszler (2) és Jovicin lötték.

I. csoport. Konstanca. Elpis—Prahova 5:1 (1:1). Bíró Flegmann. Brassó. ACFR—Brasovia 4:0 (2:0). Bíró Niculescu.

II. csoport. Arad. TAC—AAC 8:1 (5:1). Bíró Tunea. Resica. UDR—Vulturii 5:1 (3:0). Krajova. Jiul—Rovine Grivica 4:1 (4:0). Bíró Ceauoreanu.

III. csoport. Kolozsvár. Phönix—CFR 3:0 (1:0). A mérkőzésről lapunkban részletesebben foglalkozunk. Nagybánya. Tricolor—Olimpia CFR 3:2 (2:2). Beszterce. Törökqvés Nagyváradi—Kerámika 2:1 (1:1) Bíró Muresan Kolozsvár.

IV. csoport. Marosvásárhely. NSE Nagy-szeben—Mures 2:2 (2:1).

V. csoport. Galac. Dacia Unirea—DVA 4:0 (2:0). Kisinau, Sporting—Textila Jasi 4:1 (2:1).

Román Kupa eredmények

A formán kívül levő Univeritate sulyos vereséget szenvedett a Ripensiatól

Ripensia—Univeritatea 5:0 (3:0)

Bucuresti-Bukaresi, október 2. Nyolc ezer néző előtt, szemben az Univeritateatya gyenge formát eláruló játékaival a Ripensia régi tudása teljében 5:0 (3:0) arányban nyerte a Román Kupa döntőjét Dobay (2), Bindea (2) és Schwartz góljaival. Az Univeritatea sulyos vereségének legfőbb oka, hogy éppen ott volt a csapat leggyengébb, ahonnan a legnagyobb veszély fenyegette. Így a Dobay—Schwartz balszárnyal szemben a még bizonytalan Vidrasan, míg Bindeaval szemben a formán kívül levő Borgia került. A győztes csapatnak a kupát Vaida Sándor volt miniszterelnök adta át. A csapatok a következő összeállításban játszottak:

Ripensia: Zombori, Bürger—Hoksári, Deheleanu—Kotormány—Hrehuss, Bindea—Schwartz—Ciolac—Lázár—Dobay. Univeritatea: Seps, Vidresan—Janco, vic, Stefanescu—Gain—Borgea, Orza—Ploesteanu—Jonas—Surlasiu—Baciu.

KÖZGAZDASÁG

Román automobilgyár felállításának terve velődött fel a CFR autobusz-koncessziójával kapcsolatban

7-800 gépes belföldi rendelés és a CFR fogyasztása biztosíthatná az automobilgyár rentabilitását

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Miután a CFR elnyerte az ország autobuszkoncesszióját az ország kereskedelmi köreiből felmerült az a terv, hogy a koncesszió szerződésben előírt autobuszkoncesszió belföldi gyártmányok legyenek.

A terv, mely a kormánykörökben élénk helyeslésre talált aktuálisá tenné egy belföldi automobilgyár felállítását is. Az érdekelt iparvállalatok között ebben az ügyben tapogatózó tárgyalások indultak meg és különböző számításokat eszközöltek a belföldi automobilgyár várható rentabilitását illetően.

A hozzávetőleges számítások szerint a szakértők megállapították, hogy az ország évente körülbelül 1400—1600 autót vásárol külföldről és ennek a szükségletnek a felét a jövőben belföldi automobilgyár látná el.

7-800 gépes fogyasztás mellett azonban az érdekelt vállalatok nem látják az

Nagyváradi, KAC—CFR 2:0 (1:0). Bíró Melchner Szabmár. Brassó. Hargita Székelyudvarhely—Astra 2:1 (0:1). Bíró Gutescu Bukarest. A mérkőzés botrányos lefolyása volt, amelynek végeztével véres verekedés keletkezett.

Temesvár. RMTE—Politechnica 4:3 (2:1). Déva. TMTE—Corvin 2:0 (1:0).

Kerületi bajnoki eredmények

Kolozsvár. Napoca—Avram Iancu 5:2 (2:1). Megérdemelten győzött a jobb Napoca. Romania—Unirea ifjusági bajnoki 7:1 (4:1).

Nagyváradi. Makkabea—Kinizsi 4:0 (2:0). Az akerületi bajnokságban a Makkabea vezet.

Arad. ATE—Olimpia 6:2 (3:0). Söimj—Hakoah 4:3 (0:2). Transilvania—Unirea 3:1 (3:1).

Zombolya. ZsSE—Hertha 3:1 (0:0). Szászrégen. MSE Marosvásárhely—STV 5:0 (2:0).

Dicsőszentmárton. Dacia—MTE Marosvásárhely 3:2 (1:1).

Szatmár. Kolping—Seimii 1:1 (1:0). Nagykároly. Victoria—SzSE 2:0 (1:0). Brassó. BMTE—Ivria 2:0 (0:0). Suburbiu—Izvorul 2:1 (0:1). Olimpia—Gloria 2:1 (1:0).

Temesvár. Rapid—Banatul 3:0 (1:0). Kadima—Fratria 1:1 (1:0). Electrica—Unirea 4:0 (3:0).

Bukarest. Lewsky Russesuk—Makkabi 3:2 (0:0). Nemzetközi. Szombaton: Lewsky—Sportul Sud.—Turda komb. 2:1 (0:1).

Külföldi eredmények

Katasztrofális vereséget szenvedett a Venus Prágában. Prágából jelentik: Tizenöt ezer néző előtt játszottak le a Slavia—Venus nemzetközi mérkőzést, melyet a Slavia nyert meg 6:0-as félidő után 9:2 arányban. A román bajnok prágai szereplése nem szerez sok dicsőséget Romania sportjának.

Budapest. Hungaria—Ujpest 1:1 (1:0). A vezetőgól Cseh, az egyenlőt Szaniszló lötte. Boeska—Budai II 3:3 (3:2). Ferencváros—Phöbus 6:1 (4:0). A szombathelyi MÁV. 3:2 (1:1) arányban legyőzte a Somogyot kupamérkőzésen.

Prága. Kispest—Viktoria Ziskov 2:0 (1:0).

Hakoah győzelem a bécsi profiligában. Eredmények: Rapid—Austria 3:1 (1:1). Admira—Favoritner 2:1 (1:1). First Vienna—Floridsdorf 4:1 (1:1). Hakoah Wiener Sportklub 3:1 (1:1). Libertas—Wacker 1:1 (1:0). FC Wien—WAC 4:3 (2:0).

Kész az osztrákok elleni válogatott. Budapestről jelentik: Vasárnap délután a hungáriai pályán osztrák-magyar válogatott Európa-kupameccs lesz. A magyar csapatot a következőképpen állították össze: Háda, Vágó—Sternberg, Szalai—Szücs—Lázár, Pusztay—Cseh II—Sárosi—Toldi—Titkos.

autógyárakkal még tárgyalásokat sem kezdett a szükséges autobuszkoncesszió megszerzésére.

Az autógyár felállításához szükséges tőkeinvestációról, és a belföldi produktumok versenyképességének biztosításáról a külföldi autógyárakkal, egyelőre még nem folytatók tárgyalásokat.

Eredményesen végződtek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A román-magyar kereskedelmi tárgyalások, mint ismeretes szeptember 28-án indultak meg Bukarestben. A tárgyalások három napig folytak és tegnap eredményesen befejeződtek.

Megegyezés a tárgyalásokon csak adminisztratív kérdésekben jött létre a jelenlegi kompenzációs és kliring egyezmény módosítására csak a novemberi tárgyalásokon fog sor kerülni.

A tárgyalások eredményeivel egy román, mint a magyar kereskedelmi körök teljesen meg vannak elégedve és remélik, hogy a nagyobb fontosságú kompenzációs és kliring tárgyalások hasonló eredményekkel fognak zárulni.

Oktober végén ül össze Bukarestben a kisantant jegybankkormányzóinak értekezlete

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A kisantant jegybankjainak kormányzói október végén Bukarestben összeülnek. A konferencia tárgyat a kliringjegybank együttműködése és új kliringszerződések kötése, valamint a valuta stabilizáció közös megvédése fogják képezni.

A Kereskedelmi és Iparkamara hírei. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekelt tudomására hozza, hogy folyó év október 11-én délután 12 órakor a kamara Maresal Foch ucca 51. szám alatti székhelyének elnöki termében az igazgatóbizottság jelenlétében nyilvános árverést tartanak. zart ajánlatokkal a Royal Mozgó helyiségének bérletére folyó év november elejétől. Az árverésen való részvétel feltételei a kamara szabályzati könyvében megtekinthetők minden délelőtti 9-től 1-ig a kamara titkárságánál, ahol mindenki a legpontosabb felvilágosításokat nyerheti. Az ajánlatokat a pontosan megállapított órában kell benyújtani és azok, amelyek nem felelnek meg az alapszabályok követelményeinek, nem lesznek figyelembevéve.

Könyvszenzációk!

vk. = vászonkötés, s. = lap	LEI
Sigurd Hoel: Szerelm a strandon	100
vk. 390 s.	
Zempléni: Két szoba, hall	60
Porrough: Tarzan bestiai f. 57. vk.	87
Traven: Gyapotszedők f. 45. vk.	72
Hammett: Gyilkossággal kezdődik	28
Lulofs: Az öserdő rabjai f. 45. kv.	72
Íb n: Peer Gynt—Brand vk. 400 l.	90
Brochi: Meghódított élet vk. 330 l.	90
Verona: Aki a szerelmet kitalálta vk. 360 l.	90
Ujváry—Velledits: Magyar-francia francia-magyar szótár vk. 600 l.	150
Gotta: Világ legszebb asszonya, 240 l.	60
Nagy Lajos: Kiskunhalom, 230 l. vk.	72
Malraux: Hódítók. Lei 45. vk. 256 l.	72
Malraux: Emberi corsok vk. 302 l.	126
Körber: Ruth és a III-ik birodalom, vk. 350 l.	99
Stefan Zweig: Erasmus vk. 238 l.	144

stb., stb.
-nál Cluj. Postán utánvételt. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

Hitlerista A Jüdisch

Berlin, október 2. A tulzó nemzeti Angriffban a hitler fel a vidésen megírt nek címe: „Hitlerista A Jüdisch”. Az idézett írásból és elmondásból fogja beszélni láddal, amely nyolc nap mulatások között. A német lapja, a Jüdisch mának vezető ügyvezetője és német viszo bátorággal szülő támadásztina-ügy fosságán, hatá közéjük:

„Egy náci zsidók is érdeket, Palesztinát különböző németek megakik benyom Palesztina-ut és felületes, figyő egyet. Hogy nem érteni, az minden más csak történelmi mondások a főreje. Uj belső és amely sok ez vágyakozásab

Az egész Palesztina jában van a kében történelmi mérsétesen egyes emberek ságit. A el a nyilvánosság a gyarabes számára hozza Angriff tud hogy a dion ismeréshez volt szükségük egykor a got csakis a mu assák. J zött éppogy teenek, ideák sak és buták. Amit a ci azért nem jó a kritikusra végbemej, nik, hogy e dabb jövő bí ténában tört nem félünk ségtől. De hogy Pales most van ala ugyancsak csoport.

Egészen gon belül

A ba végreha telies

Tartalm leg. nyere havi jelent Megrend nében a Cluj, S

„Egy náci utazása Palesztinában“

Hitlerista újságíró észrevételei a chalucról és a palesztinai polgárról. A Jüdische Rundschau ünnepi vezércikkében oktatja ki cionizmusból a náciakat

Berlin, október 2. Az elmúlt napokban a túlzó nemzeti szocialisták lapjában, az Angriffban feltűnő előzetes hirdetések után fel az olvasók figyelmét egy rövidesen megjelenő cikksorozatra, amelynek címe: „Egy náci Palesztinába utazása“.

Az idézett újság képes hirdetései között izelítőt is ad a cikksorozat tartalmából és elmondja, hogy a cikkíró közölni fogja beszélgetését egy német zsidó családdal, amely kivándorolt Tel-Avivba, de nyolc nap múlva visszatért, mert „csupa zsidók“ között nem bírta ki tovább.

A németországi cionisták központi lapja, a Jüdische Rundschau ünnepi számának vezércikkében foglalkozik ezzel az ügyvel és briliáns okfejtéssel és a mai német viszonyok között tiszteltetelműtől bátorrággal mondja el véleményét a későbbi támadásról, főleg azonban a Palesztinai-ügy jelentőségéről. Az elvi fontosságú, hatásos cikk egy részét alább közöljük:

A problémák és alkotó erők országa

„Egy náci Palesztinába utazik!“ Mi zsidók is érdeklődéssel várjuk a közléseket, Palesztinát az utóbbi 15 esztendőben különböző nemzetiségek sok utazója látogatta meg. Közöttük írók és újságírók, akik benyomásaikról beszámolhattak. E Palesztina-utazások között van komoly és felületes, fontos és jelentéktelen a megfigyelt egyéniségek és aszerint, hogy az illető hogyan válogatta meg témáját. Hogy nem lehet mindent látni és megérteni az éppugy áll Palesztinára, mert minden más országra. Palesztina nemcsak történelmi talaj, hanem a belső ellentmondások a problémák és alkotó erők főtereje. Új lét alakul Izrael földjén, a belső és külső változások folyamata, amely sok ezer zsidó gondolkodásában és véggyakorlásában élt.

Az egész világ tudhatja

Az egész világ szemelátára történelmi Palesztina fejlődése, mindenkinek módjában van megfigyelni a nagy cél érdekében történelmi küzdelmes munkát és természetesen mindenki megfigyelheti egyes emberek tevékenységét és fogvatartását. A cionizmus, amióta megindult, a nyilvánosság e vété mindíg is követőit és nagyrabecsülte. Irodalma mindenki számára hozzáférhető, így bizonyára az Angriff tudósítója számára is. Mint, hogy a cionizmus már eljutott a felismeréshez, hogy a zsidóság nép, már nem volt szüksége arra, amit a zsidó apológisták egykor eslekedtek, hogy a zsidóságot csak a legkedvezőbb világításban mutassák. Jól tudjuk, hogy a zsidók között éppugy vannak ügyesek és tehetségesek, tevékeny, idealisták és materialisták, okosak és buták, mint minden más népben. Amíg a cionizmus Palesztinában akar, azért nem törődik, hogy erre vagy arra a kritikusra benyomást keltsen. Amíg ott végbemegy, a zsidó nép érdekében történelmi, hogy e nép e méltóbb és szabaddabb jövő birtokosa legyen. Ami Palesztinában történik, azt mindenki láthatja: nem félünk sem a baráttól, sem az ellenségtől. De mindenki vegye figyelembe, hogy Palesztina olyan ország, amely most van alakulóban és a zsidó nép maga ugyancsak egy kialakulóban levő embercsoport.

Antiszociális elemek

Egészen természetes, hogy a zsidóságban belül is akadnak antiszociális elemek.

A banklőrvény végrehajtási utasításának teljes magyar fordítása megjeleni!

Tartalmazza román nyelven a mérleg, nyereség-vesztés-számla és a havi jelentések eredeti szövegét. Megrendelhető 50 lej beküldése ellenében a Consum kádóhivatalában Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

mek, hiszen sok évszázad alatt a zsidóság konkrét közösségi feladat híján el is szokott a szociális problémáktól. De nem ezek a rétegek, vagy egyesek a döntő tényezők, nem is ők jellemzik a zsidó népet, hanem maga a tény, hogy a cionizmus létrejött és hogy a cionizmusnak a néphez való felhívása visszahágra találhatott. E felhívás lényege pedig, hogy szorítsuk vissza az egyesek magánérdekeit a tömegek szociális érdekeivel szemben. A cionizmus maga egy hatalmas nevelési folyamat.

A chaluc dícsérete

Az Angriff egyik reklám cikkében érezteti azt, ami a cikkében ki akar hozni. Itt ezeket a sorokat találjuk:

„Nem tudjuk, milyen közösség létezhetik Palesztina pionirjai, a Hechaluc munkásai között, akik nem találnak semmiféle munkát alantának, azokkal az urakkal és hölgyekkel, akik Tel-Aviv kávéházaiban és hintaszékeiben keresték a

német ügyészek és koncentrációs táborok előli menedéket“.

Véleményünk szerint nagyon kevesen lehetnek olyanok, akik az ügyészek és a koncentrációs táborok elől Palesztinában kerestek menedéket. Az Angriff tudósítója nyilván Tel-Aviv polgárságának azt a részét akarja jellemezni, amely úgy viselkedik ott, mint a tengeri furdók vendégei. Csak hogy a Hechalucal nem szabad szembeállítani éppen ezt az aránylag kicsiny réteget. Közbeesnek még zsidó típusok és rétegek, amelyek nagyon sokat és nagyon mehezen dolgoznak és számos munkaterületen fontosat is alkotnak.

Mindenesetre érdekesnek találjuk, hogy a Hechalucal szemben a nemzeti szocialista újságíró nem alkalmazza a gunyolódás eszközeit. Az előző cikkek egyikében beszélgetést ír le egy chalucal. A zsidó ifjúságnak a munkába vetett fanyatikus hite jön ki ebből a beszélgetésből, amely a náci-újságíróra kétségtelenül nagy benyomást keltett. A chaluc kétségtelenül a legsajátosabb és legzárósebb kifejezése a cionista eszmének. Nem lehet előrelátni, hogy a chaluc milyen változásokat fog felidézni a zsidó közösség külső és belső strukturájában. Mai jelszava a chalucnak a hivatásbeli átcsoportosítás, vagyis az ifjúságnak fizikai munkára való áminősítése. Jelszó, amely túl a cionista táboron, már eddig is hatalmas visszhangot keltett a világ zsidósága körében.

Mussolini háborus kijelentései egy angol lapban

Minden olasz férfi és fiu katona, mert 100 millió német és 200 millió szlávval szemben csak 47 millió olasz áll

London, október 2. A „Sunday Express“ közli Mussolini feltűnést keltő nyilatkozatait:

— Olaszország — mondotta a Duce — 8 millió embert tud fegyverbe állítani. Olaszország militarista: minden férfit és fiut fegyverforgatásra képezünk ki. Erre szükség van, mert a kontinensen 100 millió német és 200 millió szláv él, Olaszországban csak 42 millió és külföldön 17 millió olasz. A fasiz-

mus: harc az életért és mi vállalunk ennek a kijelentésnek a kockázatait, fasizmus azt jelenti: a nemzeti eszméért harcolni és ha kell meghalni.

— Ausztria függetlensége — folytatta Mussolini — nemzetközi szükség. Egyelőre hangsúlyozom, hogy csak egyelőre sikerült visszaverni az Ausztria leigázására irányuló kísérleteket.

Németország csak akkor kapja meg a Saar-vidéket, ha biztosítja az ottani zsidók jogait

A Népszövetség szigorú garanciákat követel a német kormánytól még akkor is, ha a saarvidéki népszámlálás Németország javára döntene

Genf, október 2. Megírta az Uj Kelet, hogy a Népszövetség novemberben rendkívüli ülészakon fog dönteni a Saar-vidék ügyében. Genfi körökben tudni vélik, hogy a Saar-vidéket sohasem fogják visszacsatolni Németországhoz, ha a német kormány nem hajlandó biztosítani az ottani zsidók jogait.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a népszövetségi tanács a saarvidéki zsidóság védelmének kérdését az egész kérdéskomplexum homlokterébe kívánja állítani. Aloisi gróf, a Saar-kérdésben kiüldött hármashuzottság elnöke, kategorikus formában fogja feltenni a kérdést a németkormánynak: szándékozik-e garantálni a saarvidéki zsidók jogait, ha az 1935 januári népszámlálás Németország javára fog dönteni. Ha a német kormány válasza nem fejezné ki határozott formában a Saar-vidéken élő zsidók jogainak biztosítását és ennek komoly szándékát, uty a Népszövetség olyértelmű határozatot fog hozni, mely teljesen attól teszi függővé a Saar-vidéknek Németországhoz való csatolását, hogy milyen garanciákat ad Németország az ottani zsidó lakosság jogainak védelmére. A Népszövetség ezen határozatát akkor is meghozza, ha a saarvidéki népszámlálás történetesen a Németországhoz való csatolás mellett döntene. Aloisi gróf és a berni német követ között már megindultak a tárgyalások a Saar-kérdésben.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint, a novemberi rendkívüli ülészakon a Népszövetség tárgyalás alá veszi az angol

zsidók külügyi bizottságának és a Comité des Delegations Juives elnökségének a saarvidéki zsidók ügyében beterjesztett memorandumát is. A saarvidéki zsidók kérdésében dr. Szegál, a revizionista cionisták politikai reprezentánsa külön memorandumot nyújtott át Aloisi grófnak.

Berlin, október 2. A „Völkischer Beobachter“, a nemzeti szocialista kormány hivatalos organuma, antiszemita támadásokkal kíséri a Saar-vidék megszerzése érdekében folytatott propagandáját. Legutóbbi számában a Népszövetség által kiüldött Saar-bizottság tagjait: Lord Marleyt, Károlyi gróft és a többieket „zsidó ágenseknek“ nevezte.

— N. Szele Irén és Kollár Károly szonatiná estélye. Az Ujságíróklub dobogójáról tolmácsolták vasárnap este kifogástalan muzikalitásukat és pompásan együtthangzó előadóművészetüket N. Szele Irén zongoraművész és Kollár Károly hegedűművész az opera hangversenymestere, Szele Irén tehetségénél a szerénysége nagyobb, mert valóban nem értjük, hogy a kitűnő technikailag és lelkileg kulturált és képzett zongorista miért nem lép gyakrabban a nyilvánosság elé. kiforrott művészetével. Kollár Károly ismert és előkelő márkája zeneművészeti életünknek. Róla nem írhatunk újat, amikor megállapítjuk, hogy csupa izlés dinamikai beosztás, férfias erő és tisztaság jellemzi hegedűjátékát. A két kiváló muzikus két Paginini és egy-egy Schubert és Weber szonatinát játszott. Sikerük nagy és megérdemelt volt, amit nagyszerű összjátékuk és az előadott művek arányos felépítése és főleg egyéni képességei igazoltak.

Olcsó szobafestőt mázolót

csak

Grätz-ot

Str. Filipescu 15. Telefon: 497

Str. Memorandului 20

Maróth Annie egyetlen kolozsvári zongora- és előadóestélye

Olyan művészi eseményben lesz része október 4-én, csütörtökön este az Ujságíróklub közönségének, amilyenre már régen vágyakozik Kolozsvár nívós rétegződésű publikuma. Maróth Annie tartja meg egyetlen koncertjét és előadóestjét.

Maróth Annie zongoraművész, még pedig a legkulturáltabbak egyike. De a kitűnő pianista egy egészen új és általa legelőször kreált művészettel fokozza a zongora hatását. Maróth Annie különös és szerencsés intuícióval egyesíti a hangszer zenei effektusait a vers, illetve a költészet élményszerű és dinamikai hatásával. Maróth Annie a budapesti Belvárosi Színházban kirobbanó sikerű estélyt tartott ez év tavaszán, ez megpecsételte és igazolta az általa kitalált és általa kreált új művészi műfaj létjogosultságát és értékét. Hatalmas siker fogadta Maróth Anniét Budapesten. A magatartemette új művészi műsorával egycsapásra meghódította a legszigorubbannak tartott kritikusokat.

A magyar főváros sajtója kivétel nélkül egybehangozó magas elismerés és válogatott dícséret hangján emlékezett meg a fiatal művész művészi produkciójáról. Delikát esemény lesz tehát Maróth Annie csütörtöki kolozsvári fellépése, amely a zenét, a klasszikus és modern muzsikát a klasszikus és modern költészet feljegy közös nevezőre hozni.

Maróth Annie ritka tehetségével, a zongoránál nagy költők lelkét olvasztja át zenébe. A zenei részben Bach, Mozart, Kluck, Brahms, Beethoven, Mendelssohn, Chopin és Bartók kíséretével fogja tolmácsolni Babits, Szép Ernő, Kafka és néhány XVII. századbeli költő verseit.

— Három zsidó elemista gyerek kérése. Egy szegény sorsú zsidó család, melynek családfenntartója súlyos beteg és a családnak három iskolázó gyermeke van, azzal a kéréssel kereste fel szerkesztőségünket, hogy a gyermekek számára iskolai tankönyveket és füzeteket szerezzünk be. Mint minden más alkalommal, ezuttal is a jótékonykodókhoz fordulunk kérésünkkel: II., III. és IV. elemi iskolai románnyelvű tankönyvekre van szükség. Azoknak a családoknak, melyeknek gyermekei még hasonló könyvek fölött rendelkeznek, szíves figyelmébe ajánljuk a szegénysorsú három zsidó elemistát. A könyvek az Uj Kelet kiadóhivatalához juttatandók el.

— Házasság. Réti Lili és Bencei Béla, az Uj Kelet marosvásárhelyi munkatársa október 3-án Bukarestben házasságot kötöttek.

— Metzben viharosan tüntettek Cheron francia igazságügyminiszter ellen. Párizsból jelentik: Cheron francia igazságügyminiszter ellen, aki a metzi mintavásárt megnyitotta, politikai ellenfelei lármás tüntetést rendeztek a mintavásár bejáratánál. Azt kiáltották feléje, hogy ideje lenne a miniszterségtől visszavonulnia. A rendőrség esendőrségi megerősítéssel helyreállította a rendet és több tüntetőt letartóztatott. Erős karhatalmat rendeltek ki este a metzi pályaudvarra is a miniszter elutazásához, de a lármás tüntetés itt is megismétlődött.

Staniol, aluminium

cellophan, selyempapír, minden szinten olesón. Relieffképek, pergament és disz-papírok Lepage papírkereskedésében Cluj, Kérjen árjegyzéket, mintákat.

rgyalásokat sem
óbuszok megszer-

végződtek ar keres- gyalások

któber 2. (Az Uj
gyar kereskedelmi
retes szeptember
arestben. A tár-
folytak és tegnap
ek.

sokon csak admi-
tött létre a jelen-
ring egyezmény
vemberi tárgyalá-

nyeivel egy a ro-
ereskedelmi körök
gedve és remélik,
égu kompenzációs
hasonló eredmé-

n ül össze kisantant ányzóinak ete

któber 2. (Az Uj
jegybankjainak
én Bukarestben
a tárgyat a há-
ködése és új kil-
valamint a valuta
édése fogják ké-

arkamara hírei. A
és iparkamara az
és, hogy folyó év
örökör a kamara
szám alatti székh-
igazgatóbizottság
rverést tartanak
Mozgó helyiségé-
ember elsejétől. Az
feltételei a kamara
egtekinthetők min-
kamara titkárságá-
pontosabb felvilágo-
ánlatokat a ponto-
kell benyújtani és
ek meg az alapsza-
nem lesznek fi-

nzációk!

= lap LEI

a strandon

100

67

72

28

72

90

99

90

150

60

72

72

126

99

144

Postán után-
Kérje az olcsó
ek jegyzékét.

Békekonzferenciára hívják össze a cionista pártokat

Ben Gurion Varsóba érkezett

Krakkó, október 2. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint az általános cionista világszövetségének vezetősége a szövetség harmadik világkongresszusának határozata értelmében átiratot intézett a londoni cionista exekutívához és a cionista Actions Comité elnökéhez, melyben a cionista szervezet pártjainak közös konferenciára való összehívását követeli. Ezen a konferencián, melyen az összes pártok delegátusai vennének részt, megvitánák a cionista mozgalom összes belső problémáit és a pártok maguk között teremtenék meg a belpolitikai béke alapjait. Klacionista körökben biztosra veszik, hogy sikerülni fog a konferencia számára megnyerni a pártok vezetését és ezzel előmozdítani a pártközi békét.

Varsó, október 2. David Ben Gurion, a cionista exekutívé tagja és a Jewish Agency palesztinai politikai osztályának vezetője, tegnap Varsóba érkezett. Ben Gurion Genfben töltött néhány napot, ahol Népszövetség hatos bizottságának a mandátumkérdésekről folyó tárgyalásai kapcsán folytatott politikai megbeszéléseket. Ben Gurion Varsóban a cionista csoportok vezető személyiségeivel fog tárgyalásokat folytatni és megvizsgálja a kivándorlási mozgalom helyzetét a legközelebbi certifikát-kvótával kapcsolatban. Varsóból Londonba utazik vissza Ben Gurion, ahol tovább folynak a jeruzsálemi és a londoni exekutívák közös tárgyalásai számos nagyfontosságú palesztinai kérdésben.

Kinos kalandok után feloszlott az osztrák Taurusz-expedíció

A hegy lábánál egy faluban elfogták a társaságot és mindenüket elkobozták

Konstantinápoly, október 2. A napokban a kisázsiai Taurusz-hegység lábánál egy kicsiny faluban elfogták az osztrák Taurusz-expedíció tagjait, elvették összes málháikat és még az európai számára oly fontos kinint is elkobozták tőlük. Az expedíció tagjai Reifschneider és dr. Walter Strigovskij tanárok, dr. Egon Hoffmann író és Otto Motzke hegymászó voltak. Az expedícióhoz Konstantinápolyban csatlakozott még Ekren bej, mint a török turista szövetség delegátusa. Az expedíció vezetője Konstantinápolyban a hatósági formákat lekiismeretesen elintézte. A különböző kérdésekre azt a megnyugtató választ kapták, hogy további engedélyekre nincsen szükség. A török hatóságok fegyverviselési engedélyt is kiszolgáltattak számukra és ugy látszott, hogy minden a legnagyobb rendben van. Az expedíció különös nehézségek nélkül jutott el a Taurusz-hegység alatti Kocak faluba, ahol az éjszakát töltötték.

Másnap reggel azonban a kerületi előjáró egy irat után érdekődött, amely fölött az expedíció nem rendelkezett. A „műdir” erre kijelentette, hogy a társaság mindaddig nem folytathatja útját, amíg ezt az iratot be nem szerezték. Együttal azonban megígérte, hogy Ankarába telefonál, közlelbbi információkat kér. Később visszajött az expedíció tagjaihoz, elvette felszerelését és személymóztatót végeztetett embereivel az expedíció minden tagján. Elkobozta az összes tudományos műszereket, fotografálógépeket, filmeket, mészlatókat és természetesen a fegyvereket és muniókat is. Hiába kérték az osztrák konzul segítségét, az intervenció nem használt. Az egész társaságot Pozanti községbe kísérték és itt börtönbe vetették. Külön cellákba helyezték őket, hogy ne tudjanak egymással érintkezni. Több napi fogvatartás után végre az expedíció Adanába utazhatott, természetesen szigorú katonai fedezet mellett. Az adani váli kényelmesen várt, amíg egy repülőgépet érkezett Ankarából, akit szakértőnek hívott meg. A szakértői vélemény nem volt kedvező az expedíció tagjaira, mire úgy bámtak el velük, mint bűnözőkkel, újlényomató; vettek és mellükre akasztott rendőrszámmal lefényképezték az egész társaságot. Végre viszontagságos után

ság mindaddig nem folytathatja útját, amíg ezt az iratot be nem szerezték. Együttal azonban megígérte, hogy Ankarába telefonál, közlelbbi információkat kér. Később visszajött az expedíció tagjaihoz, elvette felszerelését és személymóztatót végeztetett embereivel az expedíció minden tagján. Elkobozta az összes tudományos műszereket, fotografálógépeket, filmeket, mészlatókat és természetesen a fegyvereket és muniókat is. Hiába kérték az osztrák konzul segítségét, az intervenció nem használt. Az egész társaságot Pozanti községbe kísérték és itt börtönbe vetették. Külön cellákba helyezték őket, hogy ne tudjanak egymással érintkezni. Több napi fogvatartás után végre az expedíció Adanába utazhatott, természetesen szigorú katonai fedezet mellett. Az adani váli kényelmesen várt, amíg egy repülőgépet érkezett Ankarából, akit szakértőnek hívott meg. A szakértői vélemény nem volt kedvező az expedíció tagjaira, mire úgy bámtak el velük, mint bűnözőkkel, újlényomató; vettek és mellükre akasztott rendőrszámmal lefényképezték az egész társaságot. Végre viszontagságos után

járások után megtudták, hogy a Taurusz ban idegen állampolgár nem kuthat. Ruháikat, konzervjeiket visszaadták, de fegyvereiket, a filmeket, a fényképezőgépeket és a muniókat lefoglalták és Ankarába küldték. Csak miután megjött a török főváros-

ból az értesítés, hogy a holmik megérkeztek, kapták vissza az expedíció tagjai szabadságukat. Sztambulba utaztak, ahol panaszt tettek az osztrák követ előtt. A követ intervenciója azonban most sem használt és a társaság kénytelen volt elhagyni Törökországot.

SZÍNHÁZ-FILM

Sárga lilium

A János vitéz diadalmas sikere után ma, szerdán este ismét nagy eseménye lesz a kolozsvári színháznak. Olyan előkészületeket tesz a színház a bemutatásra, amilyenek csak a legnagyobb művészeti és anyagi eredményeket ígérő daraboknak járnak ki.

A Sárga lilium operettváltozatában is Solymosán Magda éneklő a primadonna szerepét. Ez a szerep egészen új oldalról mutatja be Solymosán Magdát, akinek ez a csepparadékos alakítása, Paronere a fiatal főherceg szerepében Kovács György lesz, Peredy doktor Baázs Samu, az öreg Peredy: Tóth Elek, Hesen Maxit Tompa Béla, Micát Stefáni, desz Illy alakítja. Gleichingern őrnagyot Berengh Béla. A legkisebb szerepet is elsőrendű színészekre osztotta az igazgatóság.

Külön eseménye a bemutatónak, hogy a Sárga lilium premierjére készül el a színház hatalmas körhorizontja, ez az egész kis vagyona kerül új díszlet, amely az egész színpadot körül fogja és tökéletes illuziót keltő színpadképeket tesz lehetővé. A Sárga lilium egyébként is pazar díszletei, ragyogó toaletti egy teljes szépségükben fognak érvényesülni. A darabot két zenekar kíséri, a huszonegytagú rendez zenekaron kívül Körösi Dudas bandája is részt vesz az előadásban, az éjjeli zene és a többi mulató jelenetekben. A Sárga lilium szerda este premierbérlet 2. számban kerül színre.

Helyet az ifjúságnak vasárnap d. e. 11 órákor ólósó helyárrakkal. Az idei szezon első matiné előadása vasárnap d. e. 11 órákor lesz, amikor a Helyet az ifjúságnak című nagysikerű vígjáték lesz a színház műsorán igen ólósó helyárrakkal (a legdrágább jegy 23 lej minden illetékekkel)

Együtt). Ez alkalommal lép fel először Harmath Jolán, a színház újonnan szerződtetett tagja. A többi szerepeket Tompa Béla, Kovács György, Tompa Sándor, Balázs Samu, Stefanidesz Illy játsszák.

HETI MŰSOR:

Szerdán fél 9 órákor: Csütörtökön fél 9 órákor: Pénteken fél 9 órákor: SÁRGA LILIOM. (Magyar rapszódia két részben, 12 képben. Bró Lajos színműve után írták: Herczegh Géza és Zagon István. Teljesen új díszletekkel, Solymosán Magda főléptével. Teljesen új beállításban, cigányzónás mulatójelenetekkel. Premierbérlet 2. szám.)

Szombaton d. u. 4 órákor: JÁNOS VITÉZ. (Ifjúsági előadás. Teljesen az előző előadások szerint.)

Szombaton este 9 órákor: JÁNOS VITÉZ. (Teljesen az előző előadások szerint.) Vasárnap: TANASE román revütársulatának vendégjátéka.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdán új kettős műsor egy hely. árért: I. Csibi. Fősz: Gaál Franciska. II. Leányok a viharban. (A lélek és test harcra). Modern kollektívfilm. Fősz: Karin Hardt.

ÉPÍTŐMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán fél 8 és 9 órai kezdettel új műsor. Két film egy helyárért: I. Az anyai szív. Megható társadalmi dráma. Főszerepekben: Mady Kristiáns és Franz Lederer. II. Az álarcos bíró. Cowboy dráma.

APRÓHIRDETÉSEK

Filléres nyelvkurzusok a románból. Hatos csoportokban. Beszélgetés, fogalmazás, helyesírás. Kezdek, haladók. „Libro” str. Memorandumuluj 8.

Központban lakást és teljes ellátást kaphat egytemi hallgatónó izr. uri családnál. Cim: Piata M. Viteazul 37. első emelet balra.

Keresünk megvételre jókarban lévő nyomdabereendezést. Ajánlatokat Klein Hermann Brasov, Piata Rozelor 15.

Megfelelő garanciával raktárnoki állást keresek. Str. Fericei 27/a.

Técsi pedicúr Főter 26 a nagyközönség kérésére az árat mélyen leszállította.

FIGYELEM!

Bécsi mintára berendezett új **ארטה כשר** szalámi és füstöltárugyárát létesítettem az orth.rabbinátus felügyelete alatt.

FISCHER GABRIEL

ORADEA, Piata Mihai Viteazul 2. szám. Egy próbarendelés meggyőzi Önt, hogy gyártmányaim egyenrangúak a híres bécsi füstöltárakkal.

Román kereskedelmi végzett izr. urilány, perfekt román-magyar, gyakoronoki állást keres. „Szerény fizetés” jel. ígére a kiadóba.

Előnyömtatás a legújabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyszerítő összeállítás monitorozás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Impotenciáknál, szexuális zavaroknál azonnali segítség. „Laboratórium” Brasov, Bratiánu 64. Válaszbélyeget kérek.

3 szobás összkomfortos lakás kiadó. Str. Grigorescu legelejen. Érdeklődni lehet Str. Dragalina 124. fűszerboltban, vagy Reg. Ferdinand 32., I. em. 7.

Oktober 2-i évfordulónkon végtelen szereettel üdvözlöm. Sz. Edmund.

Kiadó 2 szoba, konyha, fürdőszoba 1800 lejért. Zápolya u. 9.

Diógyökér ebédlő, teleházszoba eladó. Cim a kiadóban.

Zongorát, jókarban levőt, hosszabb időre bérelnék. Magyar Színház.

Megnyit az első kolozsvári ort. **kóser cukrászüzem.** A legizlesebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apr ósüteményeket **eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelőkre** és egyéb alkalomokra a legizlesebb kivitelben, a legjutányosabb árban készíték. **Adler, Str. Londrei 19.**

Elveszett. Hunyadi tér és Karolina tér közötti uton Takács Mihály (Toldalagi születésű) névre szóló 75 százalékos vasuti kedvezményre jogosító fényképes igazolvány. Megtaláló kéri, adja be a kiadóba.

Pianinót keresek bérbé. Cim a kiadóban.

A legizletesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignác néve ése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandumuluj 10. hátul az udvarban. Rendkívül ólósó árak. Előnyös abonamafeltételek.

Megjelent!

Megjelent!

A zsidókérdés kézikönyve

Az első, magyar nyelven megjelent átfogó mű, amely a zsidó kérdés és a cionista mozgalom összes alapvető problémáit enciklopedikus alaposággal ismerteti és megvilágítja. Nélkülözhetetlen utmutató a zsidó nép, a cionista mozgalom és Palesztina történelmi fejlődésének ismertetésénél.

Tartalomjegyzék:

A zsidókérdés alapvonalai. A zsidó nép vázlatos története. A zsidók társadalomgazdasági története. A zsidó nép szociológiája. Az antiszemitizmus (fogalma, oka, történelmi fejlődése). Az asszimiláció. A cionista ideológia. A cionista mozgalom története. A cionista világszervezet. A cionista szervezet intézményei. A cionista pártok (Mizrachi, revizionisták, radikálisok; klai, a Dolgozó Zsidó Palesztina). A Jewish Agency. Palesztina földrajza. Palesztina befogadóképessége. Angol imperializmus — zsidó országépítés. Az arabkérdés. A palesztinai zsidó kolonizáció. Palesztina fejlődésének statisztikája. A palesztinai zsidó munkásmozgalom.

A héber nyelv a zsidó megújulásban. Cionista portrék (Hess, Pinsker, Herzl, Achad Haam, Max Nordau, Chajim Weizmann, Martin Buber stb.)

Ára 100 lej

Az Aviva Barisszia kiadása

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése ellenében az Uj Kelet könyvszállyánál.

— A jasi és fa. Bukarestből tusi vizsga eredetű lisoknak mondták jelent 118 jelölt érettségét. Barik 25-nek sikerült.

— A londoni rófiája. Londoni óráknél száz don felé robot Warrington áll helyivonattal. volt, hogy az százmeternyre egymásra torló egymásra futó ha gyufás dob zennegy holtak húztak ki a romhalmazt. Mind a négy.

— Hatujú szeszélyei kisz csak megtréfta dájára járnak a tarkójánál e gáriának híres asszony, akin van. Az óriás játságos terem amely rendelle dülő állati ké a háromlábú rium büszkeség nek két, telje texasi város két kezén há statisztika sz ezer ujszülött ez a rendelle kossága azt mészeti rende

FIGYE

Tiz főm cigáns csomag

A CIGARETTA

SZIVJON

— A buk beadott felje ből jelentik; hogy a tiszt beadott felje Piscupescu, a büfféből nem találtak tegnap szab

— Rendel bisor őrmest jegyző ügy az ítélet, miatt rendel bíróság őrm

Helmann kolájában 15-én meg és gyógyt zus, Str. O udvarán.

— Az ell után 1853-b tában nagy udvar még gerészet par résztvett a unokaöccse, stadtban m Konstantint, ta: „Mutac azt mondja.

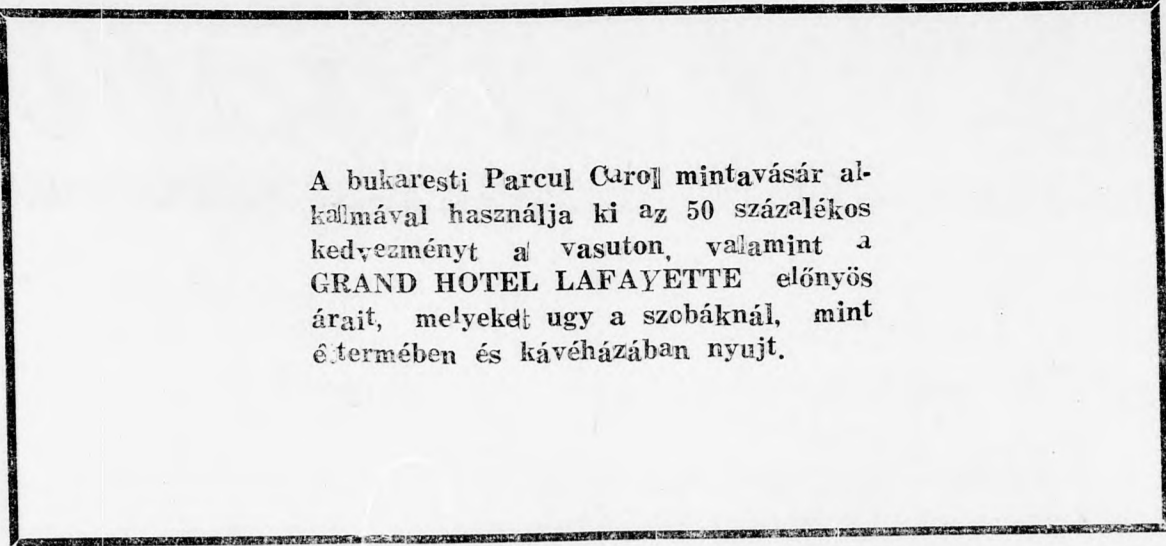
— Jeritz kapott. Béc los lap mal köztársaság osztrák szöv demének el tet adomán tünő passzú hogy a kö rendet az elhatározás léseknél az ták közötté

HIREK

— A jasi és botosani érettségi katasztrófa. Bukarestből jelentik: A jasi bakkalaureátusi vizsga eredményeit a lapok katasztrófáinak mondják. A bizottság előtt megjelent 118 jelölt közül csak 23 tette le az érettségit. Barladban 142 jelentkező közül 25-nek sikerült csak a vizsga.

— A london—blackpooli expressz katasztrófa. Londonból jelentik: A Blackpoolból óránként száz kilométeres sebességgel London felé robogó expresszvonat az éjszaka Warrington állomás mellett összeütközött a helyivonattal. Az összeütközés olyan erős volt, hogy az expressz a helyivonatot öt-száz méternyire visszalökte, ak ért mozdony egymásra futottak és úgy összetörték, mint ha gyufás dobozok lettek volna. Eddig tízenemegyháztíz halott és negyven sebesült huztak ki a romok alól. Bizonyos, hogy a romhalmaz alatt még áldozatok vannak. Mind a négy sínparon szünetel a forgalom.

— Hatujjú emberek városa. A természet szeszélyei kiszámíthatatlanok és néha ugyan csak megtréfálja az embereket. Kinában csodájára járnak egy férfinak, akinek hátul: a tarkójánál egy hatalmas szarv nőtt ki. Bulgáriának híresége a százéves parasztagyászony, akinek hosszú, hófehér szakála van. Az óriások éppen úgy a természet sajtóságaos teremtményei, mint a törpék, vagy amily rendellenes furcsaságok a néha előforduló állati korcszülöttek, a kétféjű birkák, a háromlábú kacsák. Egy newyorki laboratórium büszkesége az apró teknősbéka, amelynek két, teljesen kifejlett feje van. Bondona texasi város lakosságának 17 százaléka mind két kezén hat-hat ujjal születik, holott a statisztika szerint átlag minden négyszáz-ezer újszülött közül egyetlen egynél szokott ez a rendellenesség előfordulni. Bandera lakossága azt bizonyíthatja, hogy az ilyen természetű rendellenességek örökölhetők.

A bukaresti Parcul Carol mintavásár alkalmával használja ki az 50 százalékos kedvezményt a vasuton, valamint a GRAND HOTEL LAFAYETTE előnyös árait, melyeket úgy a szobáknál, mint éttermében és kávéházában nyújt.

A bécsi zsidóság tiltakozása az „iskola-gettó” felállítására ellen

Külön zsidó iskolák felállítását követelték a cionista előjárásági tagok a bécsi hitközség plenáris ülésén

Bécs, október 2. Megírta az Uj Kelet, hogy az osztrák kormány váratlanul rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében párhuzamos felekezeti osztályokat állítanak fel az összes ausztriai középiskolákban, ami nem egyéb, mint a zsidó tanulóknak a nemzisdoktól való elkülönítése. Az „iskola-gettó” felállítása nagy megütközést váltott ki az ausztriai zsidóság körében. A megdöbbenés annál érthetőbb, mivel júliusban, amikor először került szóba egy ilyen iskola-reform terve, dr. Schuschnigg kancellár, ki akkor közoktatásügyi miniszter volt, határozott formában megígérte a bécsi zsidó hitközség elnökségének, hogy eláll ettől a tervtől és nem kerül sor a felekezeti megkülönböztetés életbeléptetésére.

A bécsi hitközség szeptember 26-án nyilvános plenáris ülést tartott a zsidó tanulóifjúság méltatlan elkülönítése ügyében. A gyűlésen dr. Desider Friedmann hitközségi elnök tartott nagyszabású referátumot a kérdésről és rámutatott arra, hogy a párhuzamos felekezeti osztályoknak a felállításá el-lentében áll az iskola-törvény 36—38. paragrafusával. Sajnálattal állapítja meg, hogy a közoktatásügyi miniszter még nem nyilatkozott abban az irányban, hogy milyen okok vezették ennek az újításnak az intézményesítésében, mely ellen oly komoly ellen vetéssel élt a hitközség vezetősége. Csak egyes napilapokban jelentek meg nem hivatalos indoklások, melyek arra hivatkoznak, hogy már a háboru előtt is voltak párhuzamos felekezeti osztályok. Dr. Friedmann megállapítja, hogy valóban létezett egy ilyen rendelet 1889-ben, de már akkor is élesen állást foglalt az ellen a hitközség vezetősége. Egy interpelláció is elhangzott akkor a képviselőházban és a közoktatásügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy nem kerülhet sor egy ilyen rendelet végrehajtására. Dr. Friedmann végül megállapítja,

hogy azok az iskolagyakorlati okok, melyekre az új rendelet hivatkozik, távolról sem áll arányban azokkal a következményekkel, melyeket egy ilyen intézkedésnek a keresztülvitele vonhat magaután.

A vita során Robert Strieker műszaki tanácsos rámutatott arra, hogy a zsidó gyermekek elkülönítésére önálló zsidó iskolák teremtése kell hogy legyen a válasz. Ha az állam katolikus többsége vindikálja magának a jogot, hogy egyoldaluan gondoskodik gyermekeinek vallás, nemzeti neveléséről, ugy a zsidóknak is joguk van gyermekeik számára pozitív zsidó iskolák felállítását követelni.

Hasonló értelemben szólaltak fel: Dr. Jakob Ehrlich és dr. Leopold Pasekes is. Az államnak — mondták — ép olyan kötelessége lehetővé tenni a zsidóknak, hogy zsidó nevelést adjanak gyermekeik számára, mint ahogy az Ausztriában élő németeknek a fennálló iskolák által biztosítja gyermekeik német-nemzeti nevelését.

Dr. Jakob Ornstein, az osztrák zsidók uniója nevében ugyancsak tiltakozik a párhuzamos felekezeti osztályok felállítására ellen, mely a zsidó gyermekek diszkriminálását jelenti.

Ezután határozati javaslatot fogadtak el, melyben tiltakoznak a kormány legújabb iskolarendeletere ellen, melyet a hitközség tudta nélkül bocsátottak ki. A határozati javaslatot kiildöttés nyújtotta át dr. Schuschnigg szövetségi kancellárnak.

A bécsi Neue Freie Presse legutóbbi jelentése szerint egy iskolában, hol nincsenek párhuzamos osztályok külön pad-sorokba ültették a zsidó gyermekeket. Tehát Bécsben is „zsidópadok” vannak, mint Hitler Németországában.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bázavarok felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

— Újabb letartóztatások a Lindbergh-fiúcska elrablása ügyében. Csikágóból jelentik: A rendőrség a múlt éjszaka egy férfit és egy nőt tartóztatott le a Lindbergh-fiúcska elrablása ügyével kapcsolatban. A férfi, aki James Bowman-nak mondotta magát, állítólag azonos azzal a titokzatos Johannal, aki Condore tanártól a bronxi temetőben az 50.000 dollárt átvette. Személyazonosságát a Hauptmann albumában talált fénykép segítségével állapították meg. Az állítólagos Bowman beavallotta, hogy gépkocsilopásért börtönbüntetésre ítélték, de tagadta, hogy a Lindbergh-fiúcska elrablásához bármi köze is lett volna. A rendőrség állítása szerint a kihallgatások során súlyos elmentmondásokba keveredett. A letartóztatott nő Goldie Ferris, aki előbb az állítólagos Bowman feleségének mondotta magát, később azonban beavallotta, hogy nincsenek megesküdvé. A newyorki lapok állítása szerint az ügybe még egy másik titokzatos nő is bele van keverve, akinek a fényképét ugyancsak Hauptmann albumában találták meg. Ezt a nőt csak „Mary” néven ismerik.

— Gyárfás Elemér szenátor és a magyar bankok vitája. A Majláth Hirsch Mihály-féle titkárja perben a felek ki-egyezték, de a hitelezők nem. A Rheinpesszgodinasztia egyik tagja a Schielgyár millióival eltűnt Bukarestből. A vásár-helyi keményzsigmondok éve és Sipos Domokos halva, Stern Fischl Máramaros Csüllaga, A szebeni Transsylvania biztossító zsidóbojkottra uszit, Aradon Szendrey Mihály futott be ismét, A Hermannstädter Sparkassa egyegyedmilliárdos vesztesége miatt haragszanak a berliniek, Dandea Emil és a székesfőváros, Szatmári anizsik és sok más érdekes cikket hoz az Erdélyi Futár friss száma, Szőgyényi Kiss Endre lapja minden újságkioszkokban kapható.

— Franz Oppenheimer Palesztinába megy. Berlinből jelentik: Prof. Franz Oppenheimer, a világhírű zsidó szociológus hosszabb időre Palesztinába utazik. Elutazása előtt még tart egy előadást a német zsidók kultúrsvetéségében. „Tul a kommunizmuson és a kapitalizmuson” címmel. Ezenkívül a berlini szindikátus-akadémián is fog még egy előadást tartani. „A történelem értelme” címmel. Cionista körökben úgy tudják, hogy Oppenheimer végéig elhagyja Németországot és Palesztinában telepedik le.

— Kilenc kommunistát halálra ítélték Szófiában. Szófiából jelentik: A haditörvényesnek ma hozott ítéletet egy monstrum-kommunista perben, akiket az a vádol-tak, hogy felkelést készítettek elő a had-seregben, Kilenc vádlottat halálra, 33-at 1—12 évig terjedő börtönbüntetésre ítélték. A haláraitélek közül kettőnek a büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták.

FIGYELEM!
12 db-os cigaretták ele-gáns csomagolásban 12 lej
A CIGARETTA NEVE!
UNIREA
12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinmentesítve vannak, szopka nélkül, elakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESEK.
SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

— A bukaresti tisztikaszinó büffése ellen beadott feljelentés inszenálás volt. Bukarestből jelentik: A rendőrség megállapította, hogy a tisztikaszinó büffése, Ioanici ellen beadott feljelentés inszenálás eredménye. Piscupecu, a feljelentő akart bosszút állni a büffebérlőn, aki ellen semmi bizonyítékot nem találtak és ezért ötnapi fogság után tegnap szabadlábrahelyezték.

— Rendelkezési állományba helyezték Albisor őrmestert. Bukarestből jelentik: Albisor jegyző ügyében tegnap este hirdették ki az ítéletet, amely súlyos fegyelmi vétség miatt rendelkezési állományba helyezi a had bíróság őrmester-jegyzőjét.

— Helmann Klára mozgásművészeti iskolájában a tornatanítás szeptember 15-én megkezdődött. Fogyasztó, erősítő és gyógytorna. Mérsékelt árak. Esti kurzus, Str. Călugăritilor 1. Erzsébet-fürdő udvarán.

— Az ellopott flotta. A Krim-háboru után 1853-ban, kiderült, hogy az orosz flottában nagy visszaélések történtek. A cári udvar még Konstantin nagyherceget, a tengerészet parancsnokát is azzal vádolta, hogy résztvett a sikkasztásban. A nagyherceg kis unokaöccse, a későbbi II. Sándor cár. Kronstadthban meglátogatta egyszer nagybátyját, Konstantint, akinek a trónörökös ezt mondta: „Mutasd meg nekem a flottát. A papa azt mondja, hogy te zsebrekvágtad.”

— Jeritza Mária arany érdemkeresztet kapott. Bécsből jelentik: Az osztrák hivatalos lap mai száma jelenti, hogy az osztrák köztársaság elnöke Jeritza Máriának az osztrák szövetséges állam körül kifejtett érdemeinek elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta. A hivatalos lap közlése fel-tűnő passzust is tartalmaz, nevezetesen azt, hogy a köztársaság elnöke ezt az érdem-rendet az énekesnőnek augusztus 28-án kelt elhatározásával adományozta. Más ilyen közléseknél az elhatározás napját nem szokták közzétenni.

— Edwin Samuel Berlinben. Berlinből jelentik: Edwin Samuel, a palesztinai kormány bevándorlási osztályának helyettes főnöke, Berlinbe érkezett, ahol a központi Palesztina-bizottsággal, a Hechaluc központ-jával és az angol konzulátussal folytat tárgyalásokat a palesztinai kivándorlás kérdé-sében. Dr. Ascher, a Palesztina-hivatal el-nökének kíséretében Edwin Samuel meglá-togatta a Hechaluc chachsara telepeit, me-lyekről a legnagyobb meglepedés hangján nyilatkozott. Berlini tartózkodása alatt Ed-win Samuel az angol követ vendége és al-kalma nyílik német hivatalos körökkel is tár-gyalni a palesztinai kivándorlás kérdésében.

— Napilapok, amelyeket a közönség nem olvas. Az angol közönség szenvedélyes olvasó és különösen a kalandor-ör-ténetek örvendenek nagy népszerűség-nek. Ennek ellenére Londonban napon-ként megjelenik egy újság, amelyben csak lopásokról, betörésekről, gyilkossá-gokról, csalásokról szóló hírek, leírások vannak és a lap egyetlen példánya sem jut a közönség elé. Ez a különös újság az Informations, rövidítve az Infos, amely a Scotland Yard szerkesztésében és ki-adásában jelenik meg. Ezt az újságot minden őrszoba naponként megkapja és minden rendőr, mielőtt szolgálati helyét elfoglalja, köteles elolvasni. Az újság közli a legújabb büntények szereplőinek személyleírását, sőt arcképét és új-jenyomatát is. Ugyancsak a nyilvánosság kizárásával jelenik meg a Weekly News Sheet, amelyet a Pentonville fegyház rabjai szerkesztenek és adnak ki — rabok részére. Természetesen ebben a világban minderről lehet szó, csak lopásról, rab-lásról, csalásról és egyéb ily „rendőri h'rek"-ről nem.

— Roosevelt felesége az amerikai cionista nők konferenciáján. Newyorkból jelentik: Az amerikai cionista nők szerve-zete, a Hadasszah, október 14—16-án tartja huszadik évi konferenciáját Washingtonban. A konferencián mintegy 1500 delegátus és vendég fog résztvenni. A konferencia ünnepélyes megnyitó ülésén Mrs. Franklin Roosevelt, az Egyesült Államok elnökének felesége is beszédet fog tartani.

— Elhújasodásnál, köztvényél és eu-korbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, hughyavass sok lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserű víz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

— Oriási érdeklődés Tares Mykyscha orosz zongoraművész október nyolcadiki hangver-senye iránt. Csak tegnap óta árusítják elő-vételben Tares Mykyscha hétfő esti hangver-senének jegyeit, a közönség egész nap tö-megesen váltja azokat. A nagy érdeklődés nemcsak annak köszönhető, hogy Mykyscha koncertje egy eddig hermetikusan elzárt te-rület nagy művészet hozza kontaktusba vá-rosumk zeneértő közönségével. hanem Myky-scha kitűnő nevének is, hisz a fiatal orosz művész az utolsó három évben, dacára an-nak, hogy csak 22 éves, Varsó, Budapest, Bécs és Moszkva nemzetközi zongoraver-senyeinek győztese. Sikert sikerre halmoz, ugy hogy a világsajtó Vladimir Horovitz utód-ját látja benne. Egyetlen koncertjét hétfőn este 9 órakor tartja a Capitol-mozgóban. Jegyeket elővételben az Ellenzék könyvosz-tályá és a Romania Artistica főtéri kioszk árulnak.

butorait
Tőlünk vásárolja, 3 előnye van:
1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izlése lesz!
3. Kész-pénzért nagyon olcsón és hitellel is kedvező feltételek mellett vásárolható!
SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Targu-Mures, Bucuresti, Brasov.

holmik meg-expedició tag-buiba utaztak, osztrák követ-őjeja azonban-társaság kény-oroszogot.

M

ép fel először ujonnan szer-bbi szerepeket gy, Tompa San Stefanidesz II

R:

MARGA LILJOM. két részben, 12 színműve után és Zagon Ist. tettekkel, Solymo el. Teljesen új és új mulatójele-2 szám.)

JANOS VITEZ, teljesen az előző

JANOS VITEZ. (adások szerint) an revütársula

MUSORA:

müsor egy hely. Gaál Franciska. ban, (A lélek és m kollektívfilm.

Ó MUSORA:

kezde tel új mű-lyárért: I. Az társadalmi drá-Mády Kristians II. Az álaros

SEK

alis zavaroknál boratórium” Bra-bélyeget kérek.

s lakás kiadó. n. Erdéklődni le-fűszerboltban, I. em, 7.

önkon végtelen Edmund.

ha. fürdőszoba

hálószoba eladó.

levőt, hosszabb Színház.

zsvári ort, kőer sebb kivitelű tor-ndvicseket, vala-eljegyzésekre, es és egyéb alkál-ívitében, a leg-tek, Adler, Str.

s Karolina tér kő-(Toldalagi születe-ékos vasuti ked-nyképes igazolvány-és a kiadóba.

be, Cjm a kiadó

efárius ételek a se ése alatt áll-rius étteremben Memorandum 10. dkívül olcsó árak-tek.

